

BASIN BÜLTENİ

Coface Ülke ve Sektör Risk Barometresi - 2023-3. Çeyrek *Mikroekonomik koşulların bozulması, makroekonomik dengelerin limitleri yeniden sınanıyor*

Paris, 17 Ekim 2023 - 2023 yılının başında gelmeye başlayan iyi haberler hızla yerini yılı umulandan daha kötü sonuçlarla bitireceğimize dair ipuçlarına bıraktı.

Daha önce defalarca dile getirdiğimiz ve hatta bazıları giderek yoğunlaşan risklerin (finansal istikrar, sosyal ve politik riskler) yanı sıra enflasyonla mücadelenin henüz kazanılmadığını da unutmamalıyız: Enerji hariç diğer alanlarda enflasyon, halen merkez bankalarının belirlediği hedeflerin oldukça üzerinde seyrederken, İsrail'deki saldırıların ardından petrol piyasasındaki gerilim bir kez daha arttı. Tüm öncü göstergeler, yıl sonuna doğru Kuzey Amerika ve Euro Bölgesi'ndeki faaliyetlerde keskin bir yavaşlamaya yaşanacağına işaret ediyor; Çin ekonomisindeki toparlanma ise, yapısal zayıflıklar ve hane halkı ile işletmeler arasındaki güven eksikliği nedeniyle hızla yavaşladı. Bu koşullar çerçevesinde, 7 ülkenin risk değerlendirmesini (2 ülkenin notu yükseltilirken 5 ülkenin düşürüldü) ve 33 sektörün risk değerlendirmesini (17 sektörün notu yükseltilirken, 16 sektörün düşürüldü) revize ettik; yapılan bu değişiklikler, son derece değişken ve belirsiz bu ortamda önümüzdeki 18 ay boyunca beklentilerimizin istikrarlı bir şekilde devam edeceğini gösteriyor.

Çok kutuplu bir dünyaya düzeni şekilleniyor

Çin ile Amerika arasında devam eden ve hatta artan soğuk savaş bir yana son aylarda yaşanan bazı önemli olaylar jeopolitik manzarayı daha da kötüleştirdi. **BRICS grubunun** (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) altı yeni üyenin (Suudi Arabistan, Arjantin, Mısır, BAE, Etiyopya ve İran) başvurusunu kabul ederek genişlemesi, bazılarında göre G7'nin üstünlüğünün sonunun geldiğine ve bununla beraber savaş sonrası yeni dünya düzeninin kurulacağına işaret ediyor.

Bununla birlikte, BRICS+'ın alternatif bir vizyon sunma ve G7 ile rekabet etmek için somut adımlar atma becerisi (hedeflerin uyumlu olmaması, Çin ile Hindistan arasındaki gerilimler nedeniyle) sınırlı kalacak gibi görünüyor.

Enflasyon düşmesine rağmen hala ciddi bir sorun olmaya devam ediyor

Önceki Barometrelerimizde de öngördüğümüz üzere, enerji ve emtia fiyatları, Ukrayna'nın işgalinden kısa bir süre sonra ulaşılan zirve seviyelerin altında kaldığı için enflasyon son aylarda "mekanik olarak" gerilemeye devam etti. Hizmet tüketimine yönelik talebin yeniden dengelenmesi ve tedarik zincirlerinde işleyişin normale dönmesi sayesinde mallarda ulaşılan yüksek enflasyon oranı düşmeye devam ediyor. **Enflasyonun sağlamaştığına dair işaretleri görmeye devam ediyoruz, gelişmiş ekonomilerde ise çekirdek enflasyon çok daha yavaş düşüyor.** Bunların yanı sıra, petrol fiyatlarında yaz başından bu yana yaşanan artış, bize, daha önce bahsetmiş olduğumuz, enflasyonist baskıların yıl sonuna doğru tekrar artacağı yönündeki riskin gerçeğe dönüşeceğini düşündürüyor.

Avrupa Merkez Bankası, Fed ve İngiltere Merkez Bankası'nın aldığı faiz artırımlarının duraklatılması yönündeki kararın ardından kullanılan dil, kemer sıkma döneminin sonuna gelinmiş olsa da **önümüzdeki aylarda ve hatta çeyrekte herhangi bir faiz indirimi beklenmemesi gerektiği** izlenimini uyandırmıştı.

Çin'de hayal kırıklığı ile sonuçlanan kısa süreli toparlanma

Çin'in Covid sonrası toparlanma dönemi, ihracat ve iç talep rakamlarının zayıf kalmasıyla pek de iç açıcı seyretmedi. Hane halkının temkinli davranması nedeniyle tüketimde beklenen toparlanma nispeten zayıf kalırken, sıfır-Covid politikasının terk edilmesi ve bunu takiben Çin ekonomisinin yeniden dünyaya açılması yalnızca tüketim eğilimlerinde dengesiz bir artışla sınırlı kaldı.

Özel sektörün sabit sermaye harcamalarına temkinli yaklaşması nedeniyle (özellikle emlak piyasasına ilişkin devam eden endişelerden dolayı) Çin'de yatırım kaynaklı büyüme de istenen seviyede olmadı.

Avrupa'da enerji ve tarım-gıda endüstrisi

Bu çeyrekte, sektör risk değerlendirmeleri revizyonları ağırlıklı olarak Avrupa'da, başta **enerji, tarım-gıda ve kağıt sektörlerinde** yapıldı. Hidrokarbon üreticileri ve rafinerilerinin yüksek marjları nedeniyle, tüm Batı Avrupa ülkelerinde (Almanya hariç) enerji sektörünün notunu yükseltiyoruz. Bölgede tarım-gıda sektöründe, notu en fazla düşürülen sektör olan kağıt sektörünün aksine daha olumlu bir büyüme görülüyor.

Sosyal ve politik risklerin arttığı doğrulandı

Coface, geçtiğimiz yıl, Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin ardından enerji, temel mallar ve gıda ürünü fiyatlarındaki artıştan dolayı sosyal risklerin artma ihtimalini dile getirmişti. 2022 yılı politik risk göstergemizi güncellerken de bu uyarımızı yinelemiştir. Politik risk göstergemizin 2023 yılı yayınında da, bu endişelerimizin artarak devam ettiğini belirtmek isteriz. **Yaşam koşulları kötüleştikçe, yeni hayal kırıklıklarımız ortaya çıkıyor.**

Birçok ülkede (Sri Lanka, Arjantin, Nijer, Gabon) değişik şekillerde ortaya çıkan politik riskler son yıllarda gelişmiş ekonomilerde (İsrail, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri) her gün konuşulan bir konu haline geldi. Küresel oyun alanının yeniden şekillenmesi ve iklim değişikliğinde gelen, göz ardı edilmesi imkansız durum nedeniyle **her geçen gün daha belirsiz ve istikrarsız hale gelen bir dünyada** sosyal ve politik riskler de doğal olarak artıyor.

Güvenlik açısından bakıldığında 2022 yılında **ülkeler arasındaki ihtilafların** ve özellikle hayatını kaybedenlerin sayısının ciddi oranda arttığını görüyoruz. Bazı anlaşmazlıklar da daha sakin bir noktaya gelirken (Afganistan, Yemen), bazılarının daha da sertleştiği ve aynı zamanda yeni sorunların ortaya çıktığı görülüyor; buna örnek olarak Ermenistan ile Azerbaycan arasında devam eden sınır krizinde Eylül ayında yaşanan Dağlık Karabağ sorununu verebiliriz.

Afrika'da devam eden ihtilafların (devlet ve devlet merkezli olmayan) sayısı 2010'dan bu yana neredeyse üç katına çıktı. Bu eğilim özellikle Burkina Faso, Mali, Nijer, Çad ve Nijerya'da faaliyet gösteren cihatçı gruplara karşı olan mücadeleyle bağlantılıdır. Sahel bölgesinde daha da kötüye giden güvenlik sorunu ve 2020'den bu yana İslami direniş hareketini kontrol altına almada yaşanan zorluklar da bölgede yakın zamanda yaşanan siyasi çalkantılarda rol oynamıştır. 2021 yılında Mali ve Çad, geçen yıl Burkina Faso'dan (iki darbe) sonra bu yaz da Nijer de bir darbe yaşanmıştır

MEDYA İRTİBAT:

Elif Kayalı – T. +90 (216) 251 99 00 elif.kayali-ext@coface.com

Coface: Birlikte Ticareti Geliştirmek İçin

75 yılı aşkın deneyimi ve güçlü ağı, Coface'ı ticari alacak sigortası alanında ve küresel ekonomide bir referans noktası haline getirmiştir. Sektördeki en çevik küresel ticari alacak sigortası ortağı olma hedefiyle Coface uzmanları dünya ekonomisinin nabzını tutarak 50.000 müşterisinin başarılı, sürekli olarak büyüyen ve dinamik iş faaliyetleri geliştirmelerini desteklemektedir. Grubun hizmetleri ve çözümleri, şirketleri koruyarak hem yurt içi piyasalarda hem de ihracat pazarlarında satış yapma olanaklarını arttırmak için kredi kararları almalarına yardımcı olmaktadır. 2022 yılında Coface 100 ülkedeki yaklaşık 4.720 çalışanı ile 1.81 milyar €'luk bir ciro kaydetmiştir.

coface.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz

Coface SA. is listed on Euronext Paris – Compartment B
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA